

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 1254

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 18 decembrie 2020

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 415 din 18 iunie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (12) și (14) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal	2-4
Decizia nr. 417 din 18 iunie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 din Legea nr. 12/1990 privind protejarea populației împotriva unor activități de producție, comerț sau prestări de servicii ilicite	4-6
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
7.134/C. — Ordin al ministrului justiției privind susținerea concursului în vederea trimerii la cursuri de formare sau specializări în străinătate a polițiștilor de penitenciare.....	7-9
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 58 din 28 septembrie 2020 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	10-15

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 415**

din 18 iunie 2020

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (12) și (14)
din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal**

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ionița Cochintu	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (12) și (14) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, excepție ridicată de Societatea Suinprod Pig — S.R.L. din comuna Racsa, județul Satu Mare, în Dosarul nr. 33/35/CA/2016 al Curții de Apel Oradea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 142D/2018.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 9 iunie 2020, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriaz, și au fost consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când, în temeiul dispozițiilor art. 57 și ale art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, Curtea a dispus amânarea pronunțării pentru data de 11 iunie 2020, apoi, în temeiul art. 58 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 47/1992, pentru data de 18 iunie 2020, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 22 ianuarie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 33/35/CA/2016, **Curtea de Apel Oradea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (12) și (14) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal**, excepție ridicată de Societatea Suinprod Pig — S.R.L. din comuna Racsa, județul Satu Mare, într-o cauză având ca obiect soluționarea unui contestații împotriva unui act administrativ fiscal.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că prevederile criticate sunt neconstituționale, deoarece instituie o interdicție absolută în ceea ce privește beneficiul dreptului de deducere a unor cheltuieli și a taxei pe valoarea adăugată aferente achizițiilor efectuate de la furnizori/contribuabili persoane impozabile în România înscrși în Registrul contribuabililor inactivi și/sau în Registrul persoanelor impozabile a căror înregistrare în scopuri de taxa pe valoarea adăugată a fost anulată. Astfel, se consideră că este încălcat accesul liber la justiție și dreptul la apărare pentru beneficiarul unor bunuri și servicii achiziționate de la un asemenea furnizor, întrucât acestea se materializează prin simpla posibilitate de a formula o acțiune în fața unei instanțe, dar fără posibilitatea de a obține o hotărâre favorabilă, din moment ce există norme ce instituie o prezumție absolută de nelegalitate a operațiunii fiscale respective, întemeiată pe comportamentul fiscal al furnizorului și nu pe comportamentul fiscal al beneficiarului bunurilor și serviciilor. Totodată, se apreciază că reglementarea în discuție

este contrară art. 1 alin. (1) din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prin prisma art. 20 alin. (2) din Constituție, având în vedere faptul că sumele deductibile sau cu titlu de cheltuieli fac parte din patrimoniul societății beneficiare, fiind incluse în noțiunea de bunuri.

5. În contextul criticilor de neconstituționalitate este menționată jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene referitoare la interpretarea normelor europene cu privire la sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, respectiv cu privire la dreptul persoanei impozabile de deducere a taxei pe valoarea adăugată în anumite circumstanțe.

6. **Curtea de Apel Oradea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

7. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze prezenta excepție.

10. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 11 alin. (12) și (14) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 927 din 23 decembrie 2003, dispoziții care au următorul cuprins: *(12) Beneficiarii care achiziționează bunuri și/sau servicii de la contribuabili persoane impozabile stabilite în România, după înscrierea acestora ca inactivi în Registrul contribuabililor inactivi/reactivați conform art. 78¹ din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu beneficiază de dreptul de deducere a cheltuielilor și a taxei pe valoarea adăugată aferente achizițiilor respective, cu excepția achizițiilor de bunuri efectuate în cadrul procedurii de executare silită și/sau a achizițiilor de bunuri/servicii de la persoane impozabile aflate în procedura falimentului potrivit Legii nr. 85/2006 privind procedura insolvenței, cu modificările și completările ulterioare. [...]*

(14) Beneficiarii care achiziționează bunuri și/sau servicii de la contribuabilii persoane impozabile stabilite în România, cărora li s-a anulat înregistrarea în scopuri de TVA conform prevederilor art. 153 alin. (9) lit. b)—e) și h) și au fost înscrși în Registrul persoanelor impozabile a căror înregistrare în scopuri de TVA conform art. 153 a fost anulată, nu beneficiază de dreptul de deducere a taxei pe valoarea adăugată aferente achizițiilor respective, cu excepția achizițiilor de bunuri efectuate în cadrul

procedurii de executare silită și/sau a achizițiilor de bunuri de la persoane impozabile aflate în procedura falimentului potrivit Legii nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență.”

11. Dispozițiile Legii nr. 571/2003 au fost abrogate prin Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 688 din 10 septembrie 2015. Însă, având în vedere Decizia Curții Constituționale nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, Curtea urmează a exercita controlul de constituționalitate asupra prevederilor criticate.

12. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate prevederile constituționale ale art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, ale art. 21 alin. (1)—(3) privind accesul liber la justiție, ale art. 24 alin. (1) privind garantarea dreptului la apărare. De asemenea, este invocat art. 1 alin. (1) din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că dispozițiile criticate stabilesc, pe de o parte, faptul că beneficiarii care achiziționează bunuri și/sau servicii de la contribuabili persoane impozabile stabilite în România, după înscrierea acestora ca inactivi în Registrul contribuabililor inactivi/reactivați, nu beneficiază de dreptul de deducere a cheltuielilor și, pe de altă parte, beneficiarii care achiziționează bunuri și/sau servicii de la contribuabilii persoane impozabile stabilite în România, cărora li s-a anulat înregistrarea în scopuri de taxa pe valoarea adăugată și au fost înscrși în Registrul persoanelor impozabile a căror înregistrare în scopuri de taxa pe valoarea adăugată a fost anulată, nu beneficiază de dreptul de deducere a taxei pe valoarea adăugată aferente achizițiilor respective, cu excepția, în ambele cazuri, a achizițiilor de bunuri efectuate în cadrul procedurii de executare silită și/sau a achizițiilor de bunuri de la persoane impozabile aflate în procedura falimentului potrivit Legii nr. 85/2006 privind procedura insolvenței (în prezent abrogată), sau, după caz, potrivit Legii nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 466 din 25 iunie 2014. Așadar, Curtea constată că, în concret, aceste dispoziții prevăd excluderea de la dreptul de deducere a unor cheltuieli și a taxei pe valoarea adăugată aferente achizițiilor de bunuri și/sau servicii efectuate în contextul dat, cu excepția stabilită de lege.

14. În acest context, Curtea reține că, prevederile criticate sunt o aplicare a art. 56 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia cetățenii au obligația să contribuie la cheltuielile publice, iar stabilirea obligației de plată a impozitelor și taxelor, precum și scutirea de la plată a unor impozite sau taxe pentru anumite bunuri ori venituri sau pentru anumite categorii de contribuabili ori instituirea unor facilități fiscale pentru anumiți contribuabili se întemeiază pe principiul așezării juste a sarcinilor fiscale.

15. Totodată, Curtea constată că soluțiile legislative în discuție au mai fost supuse controlului de constituționalitate, sens în care este Decizia nr. 843 din 11 octombrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 829 din 10 decembrie 2012, prilej cu care instanța de contencios constituțional, raportându-se la normele criticate cu privire la contribuabilii declarați inactivi, a arătat că pe toată perioada inactivității fiscale, aceștia nu au obligația plății impozitului pe profit, astfel încât orice vânzare de bunuri sau servicii către terți nu este înregistrată și, prin urmare, nu este impozitată. Într-o astfel de situație, cel care achiziționează, respectiv cumpără bunuri de la un contribuabil declarat inactiv, dacă i s-ar recunoaște dreptul de deducere a cheltuielilor și a taxei pe valoarea adăugată, și-ar diminua materia impozabilă, fără ca în patrimoniul celui care vinde să se înregistreze o creștere corespunzătoare a aceleiași materii impozabile și, astfel, bugetul de stat ar fi prejudiciat.

16. Astfel, prevederile legale care stabilesc posibilitatea deducerii unor cheltuieli și a taxei pe valoarea adăugată aferente achizițiilor respective prevăzute de lege sunt o excepție de la regula generală, prevăzută la art. 56 privind contribuțiile financiare din Constituție, potrivit căruia cetățenii au obligația să contribuie, prin impozite și prin taxe, la cheltuielile publice, excepție stabilită în virtutea prevederilor constituționale ale art. 61 din Constituție, potrivit cărora Parlamentul este unica autoritate legiuitoare a țării, coroborate cu cele ale art. 139 alin. (1) din Legea fundamentală care statuează că impozitele, taxele și orice alte venituri ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat se stabilesc numai prin lege. Or, legiuitorul, prin adoptarea unor măsuri active de susținere a celor cu care contribuabilii intră în relații contractuale, precum cea din cazul de față, încurajează menținerea contribuabililor ca activi din punct de vedere fiscal, prin prisma prevederilor art. 135 alin. (2) lit. a) din Constituție în componenta privind obligația statului de a crea cadrul favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție, determinându-i pe contribuabili să evite declararea ca inactivi/reactivi și, totodată, cointerează beneficiarii de a încheia relații contractuale cu contribuabilii activi, tocmai prin presupusa facilitate pe care le-o oferă această relație contractuală. Această măsură este mai degrabă una pentru evitarea sistemului de declarare ca inactiv a contribuabilului, fără a constitui o sancțiune pecuniară ce ar trebui suportată de beneficiarii dreptului de deducere a cheltuielilor și a taxei pe valoarea adăugată aferente achizițiilor respective, în cauza de față fiind vorba de neobținerea unui avantaj pecuniar de către beneficiar din partea statului.

17. În acest context, cu privire la pretinsa încălcare a dreptului de proprietate, având în vedere jurisprudența sa în materie, Curtea, prin Decizia nr. 843 din 11 octombrie 2012, precitată, a reținut că dreptul de proprietate, precum și creanțele asupra statului sunt garantate, însă conținutul și limitele acestor drepturi sunt stabilite prin lege. Totodată, problema garantării și ocrotirii constituționale a dreptului de proprietate nu se poate invoca în favoarea unei persoane care nu este titularul acestui drept [spre exemplu, Decizia nr. 1.382 din 20 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 47 din 20 ianuarie 2012]. Sumele eventuale ce rezultă dintr-o astfel de deducere a cheltuielilor și a taxei pe valoarea adăugată aferentă achizițiilor respective, pretinsă prin critica de neconstituționalitate, nu pot forma, prin urmare, obiectul dreptului de proprietate al beneficiarului, atâta timp cât acesta nu îndeplinește condițiile legale pentru obținerea dreptului de deducere. De altfel, în virtutea art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție, orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale, în condițiile prevăzute de lege și în concordanță cu principiile generale ale dreptului internațional. Însă aceste statuări nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le considera necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții.

18. Față de această împrejurare, Curtea nu poate reține pretinsa încălcare a prevederilor constituționale ale art. 20 coroborate cu cele ale art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție, considerentele mai sus menționate fiind aplicabile *mutatis mutandis* și în prezenta cauză.

19. Referitor la criticile formulate prin raportare la art. 21 și 24 din Constituție, Curtea constată că acestea nu pot fi reținute, deoarece prevederile criticate nu reglementează aspecte ce țin de accesul liber la justiție și de garantarea dreptului la apărare, ci, astfel cum s-a arătat mai sus, reglementează chestiuni legate de limitarea dreptului de deducere a cheltuielilor și a taxei pe valoarea adăugată a beneficiarilor care achiziționează bunuri și/sau servicii de la contribuabili persoane impozabile stabilite în România, după înscrierea acestora ca inactivi în Registrul contribuabililor

inactivi/reactivați sau căroră li s-a anulat înregistrarea în scopuri de taxa pe valoarea adăugată și au fost înscrși în Registrul persoanelor impozabile a căror înregistrare în scopuri de taxa pe valoarea adăugată a fost anulată.

20. Prin urmare, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (1²) și (1⁴) din Legea nr. 571/2003, în raport cu prevederile constituționale și convenționale invocate în susținerea acesteia urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

21. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Societatea Suinprod Pig — S.R.L. din comuna Racsa, județul Satu Mare în Dosarul nr. 33/35/CA/2016 al Curții de Apel Oradea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 11 alin. (1²) și (1⁴) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Oradea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 18 iunie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ionița Cochintu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 417

din 18 iunie 2020

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 din Legea nr. 12/1990 privind protejarea populației împotriva unor activități de producție, comerț sau prestări de servicii ilicite

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ionița Cochintu	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 din Legea nr. 12/1990 privind protejarea populației împotriva unor activități de producție, comerț sau prestări de servicii ilicite, excepție ridicată de Constantin Necula în Dosarul nr. 14.728/271/2016 al Tribunalului Bihor — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 421D/2018.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 9 iunie 2020, cu reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriază, și au fost consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când, în temeiul dispozițiilor art. 57 și ale art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, Curtea a dispus amânarea

pronunțării pentru data de 11 iunie 2020, apoi, în temeiul art. 58 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 47/1992, pentru data de 18 iunie 2020, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 9 martie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 14.728/271/2016, **Tribunalul Bihor — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 din Legea nr. 12/1990 privind protejarea populației împotriva unor activități de producție, comerț sau prestări de servicii ilicite**. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Constantin Necula într-o cauză având ca obiect soluționarea apelului formulat împotriva unei sentințe pronunțate de Judecătoria Oradea prin care s-a respins plângerea formulată împotriva unui proces-verbal de constatare și sancționare a unei contravenții prevăzute de Legea nr. 12/1990.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că prevederile criticate sunt neconstituționale, deoarece măsura confiscării bunurilor este disproporționată și contrară art. 44 alin. (1) din Constituție, întrucât bunurile au fost

dobândite legal. Se mai arată că nu se poate anticipa printr-un text de lege intenția unei persoane de a comercializa un bun în momentul introducerii acestuia pe teritoriul României, ci numai printr-o interpretare unilaterală a organelor fiscale se poate da acest sens normelor legale. Precizează că legea a fost adoptată în contextul condițiilor existente în anul 1990, pentru a fi stopată introducerea în țară a unor bunuri și mărfuri de consum imediat în cantități foarte mari. Având în vedere situația din speța în discuție, în ceea ce privește impozitarea operațiunilor privind introducerea unui număr de autoturisme pe teritoriul României, se menționează că există proiecte legislative care să reglementeze aceste aspecte și să fie eliminat vidul legislativ existent.

5. Tribunalul Bihor — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal opinează în sensul că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

6. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

7. **Avocatul Poporului** consideră că prevederile criticate sunt constituționale.

8. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, notele scrise depuse, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze prezenta excepție.

10. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 3 din Legea nr. 12/1990 privind protejarea populației împotriva unor activități de producție, comerț sau prestări de servicii ilicite, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 121 din 18 februarie 2014, care au următorul cuprins: *„Bunurile care au servit sau au fost destinate să servească la săvârșirea vreuneia dintre faptele prevăzute la art. 1, dacă sunt ale contravenientului, precum și sumele de bani și bunurile dobândite prin săvârșirea contravenției se confiscă.”* Dispozițiile art. 1 la care fac trimitere prevederile criticate și care au constituit temei în stabilirea și sancționarea contravenției reținute în sarcina autorului (astfel cum reiese din actele dosarului cauzei) au următorul cuprins [art. 1 lit. a)]: *„(1) Următoarele fapte reprezintă activități de producție, comerț sau prestări de servicii ilicite și constituie contravenții, dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât să fie considerate, potrivit legii penale, infracțiuni: a) efectuarea de activități de producție, comerț sau prestări de servicii, după caz, fără îndeplinirea condițiilor stabilite prin lege;”*.

11. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate prevederile constituționale ale art. 44 referitor la dreptul de proprietate privată.

12. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că soluția legislativă criticată a mai fost supusă controlului de constituționalitate, sens în care sunt, spre exemplu, Decizia nr. 269 din 24 aprilie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 658 din 30 iulie 2018, Decizia nr. 128 din 9 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 393 din data de 25 mai 2017, sau

Decizia nr. 433 din 15 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 344 din 25 mai 2010, prin care instanța de contencios constituțional a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate.

13. Cu privire la aspectele legate de faptul că Legea nr. 12/1990, act normativ preconstituțional, a fost adoptată în contextul condițiilor sociale, economice și financiare existente la acel moment, având în vedere modificările legislative efectuate cu privire la normele privind protejarea populației împotriva unor activități comerciale ilicite, Curtea observă că întregul act normativ a fost receptat în noua ordine constituțională instaurată ca urmare a intrării în vigoare a Constituției din 1991, o atare concluzie fiind justificată de activitatea legislativă ce a privit Legea nr. 12/1990 după data de 8 decembrie 1991, respectiv intervențiile legislative aduse prin numeroase acte normative modificatoare și republicările acesteia, precum și din aplicarea continuă a actului normativ de către autoritățile publice.

14. În ceea ce privește art. 3 din Legea nr. 12/1990, în vigoare, criticat în prezenta cauză, soluția legislativă pe care o cuprinde a produs efecte încă din 8 august 1990, legea prevăzând, în mod similar, în toate formele sale, că bunurile care fac obiectul contravențiilor, mărfurile sau produsele care au servit sau au fost destinate să servească la săvârșirea contravențiilor, dacă sunt ale contravenientului sau ale agentului economic, ca și sumele de bani și lucrurile dobândite, în mod vădit, prin săvârșirea contravenției, așadar bunurile care au servit sau au fost destinate să servească la săvârșirea vreuneia dintre faptele prevăzute la art. 1, dacă sunt ale contravenientului, precum și sumele de bani și bunurile dobândite prin săvârșirea contravenției se confiscă.

15. Prin deciziile mai sus menționate, Curtea a constatat că măsura confiscării mărfurilor și produselor care au servit sau au fost destinate să servească la săvârșirea activităților comerciale ilicite prevăzute de art. 1 din Legea nr. 12/1990, precum și a sumelor de bani și a lucrurilor dobândite prin săvârșirea respectivelor contravenții reprezintă o privare de proprietate impusă de necesitatea protejării populației împotriva unor activități comerciale ilicite. O atare atingere adusă dreptului de proprietate este permisă expres de dispozițiile art. 44 alin. (9) din Constituție, potrivit cărora: *„Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii”*.

16. Soluția legislativă criticată nu instituie o prezumție de dobândire ilicită a bunurilor, deoarece presupune existența dovedirii caracterului ilicit al dobândirii, iar măsura confiscării beneficiilor și încasărilor rezultate din vânzarea unor asemenea mărfuri apare ca o măsură accesorie aplicată în contextul dobândirii ilegale și se impune tocmai pentru că acestea au servit la săvârșirea contravenției.

17. Aplicarea și executarea unor sancțiuni pecuniare, inclusiv măsura confiscării unor bunuri sau valori, cu toate că determină în mod direct diminuarea patrimoniului celui sancționat, nu încalcă dispozițiile constituționale privind ocrotirea proprietății private, întrucât sunt consecința unor încălcări ale legii (în acest sens, a se vedea Decizia nr. 450 din 15 septembrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 889 din 5 octombrie 2005, sau Decizia nr. 472 din 4 noiembrie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 52 din 17 ianuarie 2005).

18. Prin urmare, față de cele prezentate, Curtea nu poate reține pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 44 din Constituție, în raport cu criticile formulate, astfel că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 din Legea nr. 12/1990 urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

19. Cu privire la interpretarea dată normelor legale de către organele fiscale, Curtea observă că, potrivit art. 4 din Legea nr. 12/1990, contravențiilor prevăzute la art. 1 le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 410 din 25 iulie 2001, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, în măsura în care destinatarii normelor consideră că organele abilitate, respectiv agenții constatori au dat un alt sens prevederilor legale sau au consemnat în procesul-verbal de constatare și sancționare a unei contravenții aspecte neconforme realității, persoanele nemulțumite se pot adresa instanțelor de judecată.

20. Astfel, în virtutea prevederilor art. 31 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, autorului contravenției i se asigură, fără nicio îngrădire, dreptul de a se adresa justiției, cerând anularea procesului-verbal de constatare și sancționare a contravenției. În acest caz, instanța de judecată competentă va administra probele prevăzute de lege, necesare în vederea verificării legalității și temeiniciei procesului-verbal, având în vedere că art. 34 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 prevede faptul că instanța competentă să soluționeze plângerea, după ce verifică dacă aceasta a fost introdusă în termen, ascultă pe cel care a făcut-o și pe celelalte persoane citate, dacă aceștia s-au prezentat, administrează orice alte probe prevăzute de

lege, necesare în vederea verificării legalității și temeiniciei procesului-verbal, și hotărăște asupra sancțiunii, despăgubirii stabilite, precum și asupra măsurii confiscării.

21. De altfel, în ceea ce privește raportul cetățenilor cu agenții constatori ai contravențiilor, atât Curtea Constituțională, cât și Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin hotărârile din 23 octombrie 1995, 2 septembrie 1998, 16 noiembrie 2004, 18 iulie 2006 și 27 septembrie 2011, pronunțate în cauzele *Gradinger împotriva Austriei*, paragraful 42, *Kadubec împotriva Slovaciei*, paragraful 57, *Lauko împotriva Slovaciei*, paragraful 64, *Canady împotriva Slovaciei*, paragraful 31, *Stefanec împotriva Republicii Cehe*, paragraful 26, *Menarini Diagnostics S.R.L. împotriva Italiei*, paragraful 58, au reținut că încredințarea către autoritățile administrative a sarcinii de a constata și de a sancționa contravențiile nu este incompatibilă cu Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și trebuie subliniat că este obligatoriu ca partea sancționată să poată sesiza un tribunal pentru a se pronunța asupra deciziei care a fost luată împotriva sa, tribunal care să ofere garanțiile prevăzute de art. 6 din Convenție.

22. Or, o asemenea obligație este respectată prin dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001, care cuprinde capitolul IV: *Căile de atac*. Astfel, potrivit art. 31, împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunii se poate face plângere în termen de 15 zile de la data înmânării sau comunicării acestuia. Controlul aplicării și executării sancțiunilor contravenționale principale și complementare este de competența exclusivă a instanței prevăzute de lege [art. 32 alin. (2)].

23. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A. d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Constantin Necula în Dosarul nr. 14.728/271/2016 al Tribunalului Bihor — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 3 din Legea nr. 12/1990 privind protejarea populației împotriva unor activități de producție, comerț sau prestări de servicii ilicite sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Bihor — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 18 iunie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,

Ioșița Cochințu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL JUSTIȚIEI

ORDIN

privind susținerea concursului în vederea trimiterii la cursuri de formare sau specializări în străinătate a polițiștilor de penitenciare

În temeiul dispozițiilor art. 101 alin. (3) din Legea nr. 145/2019 privind statutul polițiștilor de penitenciare, cu modificările și completările ulterioare,

luând în considerare prevederile Hotărârii Guvernului nr. 518/1995 privind unele drepturi și obligații ale personalului român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere dispozițiile art. 13 din Hotărârea Guvernului nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul justiției emite următorul ordin:

CAPITOLUL I Dispoziții generale

Art. 1. — Polițiștii de penitenciare pot participa la cursuri de formare sau specializări în străinătate, organizate sau finanțate de Administrația Națională a Penitenciarelor, în conformitate cu prevederile prezentului ordin.

Art. 2. — Polițiștii de penitenciare care participă la cursuri de formare sau specializări în străinătate, organizate sau finanțate de Administrația Națională a Penitenciarelor, se consideră în misiune temporară în străinătate.

Art. 3. — Cursurile de formare sau specializări în străinătate, organizate sau finanțate de Administrația Națională a Penitenciarelor, sunt următoarele:

a) cursuri de formare profesională în instituții furnizoare de instruire în domenii de interes pentru sistemul administrației penitenciare;

b) workshopuri, stagii de pregătire sau tabere de instruire;

c) expoconferințe în domenii de interes pentru sistemul administrației penitenciare;

d) alte activități care asigură dobândirea de cunoștințe și deprinderi necesare îndeplinirii atribuțiilor sau dezvoltării profesionale.

Art. 4. — (1) Polițiștii de penitenciare pot participa la cursurile de formare sau specializările în străinătate, organizate sau finanțate de Administrația Națională a Penitenciarelor, prevăzute la art. 3, dacă se află în una dintre următoarele situații:

a) au invitație nominală și aprobarea prealabilă a conducerii unității;

b) au fost numiți de conducerea unității să reprezinte corespunzător interesele acesteia.

(2) Dacă invitația nu se referă la o anumită persoană sau conducerea unității nu a numit o persoană și există mai mulți candidați care îndeplinesc condițiile necesare, selecția și trimiterea lor la cursurile de formare sau specializări se vor face pe bază de concurs.

(3) Prevederile alin. (1) și (2) nu se referă la activitățile finanțate din fonduri externe nerambursabile.

CAPITOLUL II

Organizarea activităților privind trimiterea la cursuri de formare sau specializări în străinătate, organizate sau finanțate de Administrația Națională a Penitenciarelor, prin concurs

SECȚIUNEA 1

Selecția și recrutarea polițiștilor de penitenciare, prin concurs, pentru trimiterea la cursuri de formare sau specializări în străinătate, organizate sau finanțate de Administrația Națională a Penitenciarelor

Art. 5. — (1) Serviciul cooperare și programe din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor comunică Direcției

management resurse umane din aceeași instituție ofertele de cursuri de formare sau specializări în străinătate transmise de către partenerii externi.

(2) După analizarea ofertelor prevăzute la alin. (1), Direcția management resurse umane din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor transmite unităților subordonate și structurilor din Administrația Națională a Penitenciarelor propunerile privind cursurile de pregătire și perfecționare desfășurate în străinătate, precizează domeniile, numărul de locuri alocate, perioadele de desfășurare, precum și condițiile generale și criteriile de participare.

(3) Administrația Națională a Penitenciarelor și unitățile subordonate aduc la cunoștința personalului informațiile prevăzute la alin. (2), precum și data până la care se pot depune dosarele, data și locul concursului, tematica și probele de concurs, prin afișare la sediul instituției și publicare pe site.

(4) În situația în care ofertele se primesc direct de către unitățile subordonate, acestea se comunică Serviciului cooperare și programe din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor, care va informa Direcția management resurse umane.

Art. 6. — (1) Selecția polițiștilor de penitenciare pentru trimiterea la cursuri de formare sau specializări în străinătate, organizate sau finanțate de Administrația Națională a Penitenciarelor, se realizează prin concurs organizat de către Direcția management resurse umane din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor sau de către instituția din străinătate organizatoare de cursuri sau specializări, după caz.

(2) Selecția polițiștilor de penitenciare în scopul prevăzut la alin. (1) se face respectând criteriile de selecție comunicate de partenerul extern, adaptate la condițiile generale pe care trebuie să le îndeplinească polițistul de penitenciare, prevăzute la art. 8.

(3) La solicitarea partenerului extern, selecția se poate organiza, exclusiv de către acesta sau și cu participarea acestuia, în instituții stabilite de comun acord.

(4) Procedura de recrutare și selecție se poate relua în cazul în care nu s-a ocupat numărul de locuri cu personalul necesar, din punct de vedere numeric și/sau calitativ, ori la solicitarea expresă a partenerului extern.

Art. 7. — Participarea polițiștilor de penitenciare la diferite cursuri de formare sau specializări în străinătate se aprobă conform competențelor de gestiune a resurselor umane, pe baza rezultatelor obținute la concursul de selecție.

Art. 8. — (1) Pentru a participa la concurs, candidații trebuie să îndeplinească următoarele condiții generale:

a) să fie polițist de penitenciare definitiv;

b) să își desfășoare activitatea în domeniul cursului, după caz;

- c) să dețină specializarea necesară, după caz;
- d) să aibă calificativul de cel puțin „bun” la ultimele două evaluări anuale ale activității profesionale;
- e) să cunoască limba străină în care se desfășoară cursurile și nivelul solicitat.

(2) Administrația Națională a Penitenciarelor poate stabili și alte condiții, în funcție de tipul cursului și, după caz, de cerințele partenerului extern.

Art. 9. — (1) În vederea înscrierii la concurs, fiecare candidat va depune la structurile de resurse umane din unitățile subordonate sau din Administrația Națională a Penitenciarelor, după caz, un dosar cu șină cuprinzând următoarele documente:

- a) cererea de înscriere la concurs, conform modelului prevăzut în anexa nr. 1;
- b) curriculum vitae — model european;
- c) documente care să ateste specializarea necesară și/sau desfășurarea activității în domeniul de specializare al cursului, dacă este cazul;
- d) documente care să ateste cunoașterea limbii străine în care se desfășoară cursurile și nivelul solicitat;
- e) alte documente solicitate de Direcția management resurse umane din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor, dacă este cazul;
- f) adeverință emisă de structura de resurse umane care să ateste obținerea calificativului pe ultimii 2 ani;
- g) alte documente, dacă este cazul.

(2) Structurile de resurse umane din unitățile subordonate vor înainta Direcției management resurse umane din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor dosarele candidaților care îndeplinesc condițiile generale și criteriile de selecție comunicate de partenerul extern, în termenul stabilit.

SECȚIUNEA a 2-a

Organizarea concursului

Art. 10. — (1) În funcție de domeniul de activitate al cursului pentru care se desfășoară concursul, directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor stabilește, prin decizie, componența comisiei de concurs, după cum urmează:

- a) președinte: o persoană cu funcție de conducere din sistemul administrației penitenciare;
- b) membri: doi polițiști de penitenciare, specialiști în domeniul cursului;
- c) secretar: un polițist de penitenciare din structura de resurse umane.

(2) Din comisia de concurs prevăzută la alin. (1) nu pot face parte persoanele care se află în una dintre următoarele situații:

- a) sunt în aceeași comisie cu soțul/soția sau o rudă de gradul I;
- b) sunt soț/soție sau rudă de gradul I inclusiv ori, după caz, au relații cu caracter patrimonial cu unul dintre candidați;
- c) au o vechime mai mică de 3 ani în poliția penitenciară.

(3) Persoanele desemnate în comisia de concurs prevăzută la alin. (1) semnează o declarație pe propria răspundere în care precizează că:

- a) nu se află/se află în vreuna dintre situațiile prevăzute la alin. (2);
- b) vor respecta confidențialitatea lucrărilor comisiei și a variantelor de subiecte ce vor fi elaborate.

(4) Existența vreuneia dintre situațiile prevăzute la alin. (2) poate fi sesizată de orice persoană, în scris, caz în care directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor dispune înlocuirea persoanei din comisie, după caz.

Art. 11. — (1) Probele de concurs se stabilesc de directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor în funcție de tipul cursului și pot consta în:

- a) pregătire de specialitate din domeniul cursului — scris;

b) alte probe, în funcție de tipul programului de formare profesională și condițiile stabilite de partenerii externi.

(2) Comisia de concurs elaborează subiectele pentru toate probele de concurs și stabilește baremul de evaluare și notare.

(3) Candidații primesc note de la 1 la 10, fiind declarați admiși cei care obțin cel puțin nota 7, clasați în ordinea strict descrescătoare, în raport cu numărul de locuri.

(4) La note egale are prioritate candidatul a cărui vechime în specialitatea postului este mai mare. În cazul în care egalitatea se menține este declarat „admis” candidatul a cărui vechime în poliția penitenciară este mai mare.

(5) Procesul-verbal cu rezultatele concursului se transmite unităților și/sau structurilor din Administrația Națională a Penitenciarelor care au selectat candidați, în vederea comunicării rezultatelor, precum și Direcției management resurse umane.

(6) Direcția management resurse umane transmite Serviciului cooperare și programe numele candidaților selecționați, în vederea întocmirii formalităților de deplasare.

SECȚIUNEA a 3-a

Drepturile și obligațiile polițiștilor de penitenciare admiși să participe la cursuri de formare sau specializări în străinătate

Art. 12. — Drepturile salariale convenite în perioada cursurilor de formare sau specializărilor în străinătate sunt cele prevăzute de actele normative în vigoare; acordarea acestora se face în baza deciziei ordonatorului de credite.

Art. 13. — (1) Polițiștii de penitenciare care urmează cursuri de formare sau specializări în străinătate, organizate sau finanțate de Administrația Națională a Penitenciarelor, cu o durată ce depășește 3 luni, și care primesc în această perioadă drepturile salariale vor semna un angajament scris, conform modelului prevăzut în anexa nr. 2, prin care se obligă să lucreze cel puțin 5 ani în sistemul administrației penitenciare, după terminarea formelor de pregătire.

(2) Refuzul de a semna angajamentul atrage neparticiparea la curs sau specializare și, după caz, răspunderea juridică, potrivit legii.

(3) La întoarcerea în țară, polițistul de penitenciare care a participat la cursuri sau specializări în străinătate întocmește un raport scris privind activitatea desfășurată și rezultatele obținute, care conține, dacă este cazul, propuneri privind valorificarea informațiilor asimilate, conform prevederilor legale în vigoare.

Art. 14. — (1) Angajamentul prevăzut la art. 13 se întocmește/redactează în două exemplare.

(2) Un exemplar al angajamentului se înmânează polițistului de penitenciare în cauză, iar celălalt se trimite la structura de resurse umane din instituția în care acesta este încadrat, pentru a fi păstrat la dosarul personal.

(3) Metodologia privind stabilirea categoriilor de cheltuieli, care pot fi recuperate, ocazionate de trimiterea polițiștilor la cursurile de formare sau specializări în străinătate, conform prevederilor legale în vigoare, se stabilește prin decizie a directorului general.

CAPITOLUL III

Utilizarea ulterioară a competențelor polițistului de penitenciare care a participat la cursuri sau specializări în străinătate

Art. 15. — (1) Valorificarea competențelor dobândite de polițistul de penitenciare care a frecventat cursuri sau specializări în străinătate se face prin grija șefului structurii de specialitate în cadrul căreia își desfășoară activitatea.

(2) Șeful compartimentului poate asigura utilizarea experienței dobândite de către participanții la cursuri sau specializări în străinătate prin:

- a) valorificarea cunoștințelor în procesul de pregătire profesională continuă a personalului;
- b) realizarea de documentare profesională, lecții, sinteze, alte materiale de informare și difuzarea acestora personalului și unităților interesate;
- c) utilizarea la diferite activități didactice în instituțiile care pregătesc personal de penitenciare;
- d) participarea la sesiuni de comunicări științifice, simpozioane etc.;
- e) includerea în colective de studii și cercetare și desemnarea ca experți pentru domeniile în care s-au pregătit.

CAPITOLUL IV Dispoziții finale

Art. 16. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin, dispozițiile Ordinului ministrului justiției nr. 3.372/C/2012 privind stabilirea condițiilor pentru susținerea concursului în vederea trimiterii la cursuri de pregătire și perfecționare în străinătate a funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 721 din 24 octombrie 2012, se abrogă.

Art. 17. — Anexele nr. 1 și 2 fac parte din prezentul ordin.

Art. 18. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul justiției,
Marian Cătălin Predoiu

București, 7 decembrie 2020.
Nr. 7.134/C.

ANEXA Nr. 1

Nr. de înregistrare/.....

— Model —

CERERE

de înscriere la concurs în vederea participării la cursul de formare sau specializare în străinătate

Domnule director general,
Subsemnatul/Subsemnata,, fiul/fiica lui și al/a,
născut/ă în localitatea, județul, în anul, luna, ziua, de cetățenie,
cu domiciliul (reședința) în localitatea, județul, absolvent/ă al/a,
cu diplomă de licență, specializarea, de profesie, salariat/ă la,
starea civilă, cu gradul profesional de, vă rog să îmi aprobați înscrierea la concursul pentru cursul
de formare sau specializare în străinătate

Am luat la cunoștință și accept următoarele:

- condițiile de selecționare și participare la concurs, drepturile și obligațiile ce îmi revin;
- nu voi fi anunțat/ă personal cu privire la datele și orele la care se vor desfășura etapele și probele de concurs și rezultatele obținute, revenindu-mi obligația de a mă informa, prin verificarea permanentă a site-ului instituției;
- îmi asum responsabilitatea asupra exactității datelor furnizate în prezenta cerere și sunt de acord cu prelucrarea informațiilor cu caracter personal, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 679/2016 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor).

Sunt de acord ca Administrația Națională a Penitenciarelor să prelucreze datele mele personale în scopul îndeplinirii formalităților de înscriere la concurs și al desfășurării tuturor etapelor și probelor de concurs, inclusiv prin publicarea pe site-ul instituției a numelui, prenumelui, rezultatelor probelor și a unității organizatoare a concursului.

Semnătura

Data

Telefon/E-mail de contact

ANEXA Nr. 2

Nr. de înregistrare/.....

— Model —

ANGAJAMENT

Subsemnatul/Subsemnata,, fiul/fiica lui și al/a,
născut/ă în localitatea, județul, în anul, luna, ziua, participând la cursul de formare
sau specializări în străinătate, organizate sau finanțate de Administrația Națională a Penitenciarelor, și cunoscând prevederile
art. 102 din Legea nr. 145/2019 privind statutul polițiștilor de penitenciare, cu modificările și completările ulterioare, mă oblig să
lucrez cel puțin 5 ani în sistemul administrației penitenciare, după terminarea formelor de pregătire sau perfecționare profesională.

De asemenea mă oblig să frecventez cu regularitate cursurile și să îmi însușesc temeinic cunoștințele predate.

În cazul în care nu voi respecta angajamentul prevăzut la art. 102 din Legea nr. 145/2019, cu modificările și completările ulterioare, din motive imputabile mie, mă oblig să restitui cheltuielile de școlarizare și deplasare în străinătate, proporțional cu perioada rămasă până la împlinirea termenului de 5 ani.

Semnătura

Data

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 58 din 28 septembrie 2020

Dosar nr. 1.519/1/2020

Gabriela Elena Bogasiu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Laura-Mihaela Ivanovici	— președintele Secției I civile
Marian Budă	— președintele Secției a II-a civile
Denisa Angelica Stănișor	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Alina Iuliana Țuca	— judecător la Secția I civilă
Mihaela Tăbărcă	— judecător la Secția I civilă
Mioara Iolanda Grecu	— judecător la Secția I civilă
Lavinia Curelea	— judecător la Secția I civilă
Georgeta Stegaru	— judecător la Secția I civilă
Valentina Vrabie	— judecător la Secția a II-a civilă
Ruxandra Monica Duță	— judecător la Secția a II-a civilă
Mărioara Isailă	— judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Dorin	— judecător la Secția a II-a civilă
Petronela Iulia Nițu	— judecător la Secția a II-a civilă
Gabriel Viziru	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Adriana Florina Secrețeanu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Adela Vintilă	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Mădălina Elena Grecu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Decebal Constantin Vlad	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, investit cu soluționarea Dosarului nr. 1.519/1/2020, este legal constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 37 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă domnul magistrat-asistent Cristian Balacciu, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 38 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ia în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Iași — Secția litigii de muncă și asigurări sociale, în Dosarul nr. 2.069/89/2019, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că: la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, fiind comunicat părților, conform art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; părțile nu au depus puncte de vedere la raport.

6. Constatând că nu sunt chestiuni prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Curtea de Apel Iași — Secția litigii de muncă și asigurări sociale a dispus, prin Încheierea din 9 iunie 2020, în Dosarul nr. 2.069/89/2019, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: *În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 198 și art. 200 din Legea dialogului social nr. 62/2011, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu referire la art. 35 din Codul de procedură civilă, acțiunea angajatorului în constatarea nelegalității grevei, în speță a grevei de avertisment, este inadmisibilă atunci când a fost introdusă după momentul încetării grevei?*

II. Dispozițiile legale ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile

8. Constituția României

Art. 43. — „(1) Salariații au dreptul la grevă pentru apărarea intereselor profesionale, economice și sociale.

(2) Legea stabilește condițiile și limitele exercitării acestui drept, precum și garanțiile necesare asigurării serviciilor esențiale pentru societate.”

9. *Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare (Codul muncii)*

Art. 233. — „Salariații au dreptul la grevă pentru apărarea intereselor profesionale, economice și sociale.”

Art. 234. — „(1) Greva reprezintă încetarea voluntară și colectivă a lucrului de către salariați.

(2) Participarea salariaților la grevă este liberă. Niciun salariat nu poate fi constrâns să participe sau să nu participe la o grevă.

(3) Limitarea sau interzicerea dreptului la grevă poate interveni numai în cazurile și pentru categoriile de salariați prevăzute expres de lege.”

Art. 235. — „Participarea la grevă, precum și organizarea acesteia cu respectarea legii nu reprezintă o încălcare a obligațiilor salariaților și nu pot avea drept consecință sancționarea disciplinară a salariaților greviști sau a organizatorilor grevei.”

Art. 236. — „Modul de exercitare a dreptului de grevă, organizarea, declanșarea și desfășurarea grevei, procedurile prealabile declanșării grevei, suspendarea și încetarea grevei, precum și orice alte aspecte legate de grevă se reglementează prin lege specială.”

10. *Legea dialogului social nr. 62/2011, republicată, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 62/2011)*

Art. 181. — „Prin grevă se înțelege orice formă de încetare colectivă și voluntară a lucrului într-o unitate.”

Art. 183. — „(1) Hotărârea de a declara greva se ia de către organizațiile sindicale reprezentative participante la conflictul colectiv de muncă, cu acordul scris a cel puțin jumătate din numărul membrilor sindicatelor respective.

(2) Pentru angajații unităților în care nu sunt organizate sindicate reprezentative, hotărârea de declarare a grevei se ia de către reprezentanții angajaților, cu acordul scris a cel puțin unei pătrimi din numărul angajaților unității sau, după caz, ai subunității ori compartimentului.

(3) Hotărârea de a declara greva, cu dovada îndeplinirii condițiilor prevăzute la alin. (1), se comunică în scris angajatorului, în termenul prevăzut la art. 182.”

Art. 184. — „Grevele pot fi de avertisment, de solidaritate și propriu-zise.”

Art. 185. — „Greva de avertisment nu poate avea o durată mai mare de două ore, dacă se face cu încetarea lucrului, și trebuie, în toate cazurile, să preceadă cu cel puțin două zile lucrătoare greva propriu-zisă.”

Art. 193. — „(1) Organizatorii grevei au obligația ca pe durata acesteia să protejeze bunurile unității și, împreună cu conducerea unității, să asigure funcționarea continuă a utilajelor și a instalațiilor a căror oprire ar putea constitui un pericol pentru viața sau pentru sănătatea oamenilor.

(2) Pentru pagubele materiale provocate de către participanții la grevă, angajatorul se poate adresa instanței competente pentru despăgubiri.”

Art. 194. — „(1) Pe durata grevei conducerea unității nu poate fi împiedicată să își desfășoare activitatea de către angajații aflați în grevă sau de organizatorii acesteia.

(2) Conducerea unității nu poate încadra alți angajați care să îi înlocuiască pe cei aflați în grevă.”

Art. 195. — „(1) Pe toată durata participării la grevă contractul individual de muncă sau raportul de serviciu, după caz, al angajatului se suspendă de drept. Pe perioada suspendării se mențin doar drepturile de asigurări de sănătate.

(2) În orice moment al grevei oricare parte poate solicita participarea unui reprezentant al inspectoratului teritorial de muncă pentru constatarea eventualelor contravenții.”

Art. 196. — „(1) Participarea la grevă sau organizarea acesteia, cu respectarea dispozițiilor prezentei legi, nu reprezintă o încălcare a obligațiilor de serviciu ale angajaților și nu atrage posibilitatea sancționării în niciun fel a acestora.

(2) Dispozițiile alin. (1) nu se aplică dacă greva este declarată ilegală, potrivit art. 200 alin. (1) lit. b).”

Art. 197. — „(1) În timpul grevei organizatorii acesteia continuă negocierile cu conducerea unității, în vederea soluționării revendicărilor care formează obiectul conflictului colectiv de muncă.

(2) În cazul în care organizatorii grevei și conducerea unității ajung la un acord, conflictul colectiv de muncă este închis și greva încetează.

(3) Pe perioada negocierilor, organizatorii grevei pot conveni cu angajatorul suspendarea temporară a grevei. Dacă negocierile eșuează, greva va fi reluată, fără a mai fi necesară parcurgerea etapelor procedurale preliminare prevăzute de lege.

(4) Exceptând situația prevăzută la alin. (3), organizatorii grevei nu pot amâna declanșarea grevei la o altă dată decât cea anunțată sau să o suspende pe o anumită perioadă decât reluând toată procedura de declanșare a conflictelor colective de muncă.

(5) Refuzul organizatorilor grevei de a îndeplini obligația prevăzută la alin. (1) atrage răspunderea juridică a acestora pentru pagubele cauzate unității.”

Art. 198. — „Dacă angajatorul apreciază că greva a fost declarată sau se derulează cu nerespectarea legii, acesta se va putea adresa tribunalului în a cărui circumscripție se află unitatea în care s-a declarat greva cu o cerere prin care se solicită instanței încetarea grevei.”

Art. 199. — „Tribunalul fixează termen pentru soluționarea cererii de încetare a grevei, care nu poate fi mai mare de două zile lucrătoare de la data înregistrării acesteia, și dispune citarea părților.”

Art. 200. — „(1) Tribunalul examinează cererea prin care se solicită încetarea grevei și pronunță de urgență o hotărâre prin care, după caz:

a) respinge cererea angajatorului;

b) admite cererea angajatorului și dispune încetarea grevei ca fiind ilegală.

(2) Hotărârile pronunțate de tribunal sunt supuse numai apelului.”

11. *Codul de procedură civilă*

Art. 35. — „Cel care are interes poate să ceară constatarea existenței sau inexistenței unui drept. Cererea nu poate fi primită dacă partea poate cere realizarea dreptului pe orice altă cale prevăzută de lege.”

III. Expunerea succintă a procesului în cadrul căruia s-a invocat chestiunea de drept

12. Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului Vaslui la data de 14 octombrie 2019 cu nr. 2.069/89/2019, reclamanta A.S.A. a solicitat, în contradictoriu cu pârâțul Sindicatul B, constatarea caracterului nelegal al grevei de avertisment din 11 octombrie 2019 și obligarea pârâțului la plata sumei de 2.336 lei pentru repararea prejudiciului cauzat prin organizarea grevei.

13. În motivare, reclamanta a susținut că salariații săi și-au încetat activitatea la data de 11 octombrie 2019, ora 6,00. La data declarării grevei de avertisment, reprezentanții celor două părți se aflau în procedura de negociere a contractului colectiv de muncă.

14. A mai arătat că motivul declanșării grevei de avertisment se circumscrie cazului reglementat de art. 161 lit. b) din Legea nr. 62/2011, învederând că revendicările salariaților săi au fost analizate în cadrul ședințelor comune desfășurate la datele de 23 august 2018 și 17 septembrie 2019, când reprezentanților sindicatului le-au fost prezentate impedimentele de ordin legal care făceau imposibilă îndeplinirea cerințelor respective.

15. Pentru asigurarea serviciului public de transport la nivelul unei treimi din personalul angajat, a cerut predarea unei liste a salariaților care și-au manifestat voința de a declanșa greva, dar pârâțul a refuzat să prezinte lista respectivă și să asigure o treime din personalul conducătorilor auto și cel auxiliar pentru desfășurarea serviciului de transport public, încălcând astfel dispozițiile art. 205 din Legea nr. 62/2011.

16. În drept, cererea a fost întemeiată pe dispozițiile art. 198 din Legea nr. 62/2011.

17. Pârâțul a depus întâmpinare, prin care a solicitat respingerea cererii ca neîntemeiată, arătând că a înștiințat-o în scris pe reclamantă cu privire la revendicările angajaților și a informat inspectoratul teritorial de muncă de două ori cu privire la acestea, fără a se ajunge la o înțelegere.

18. În acest context, a susținut că greva de avertisment a fost declanșată cu respectarea dispozițiilor art. 161 din Legea nr. 62/2011, reclamanta fiind înștiințată prin Adresa din 10 octombrie 2019, la care a fost anexat tabelul nominal cu revendicările salariaților.

19. Prin Sentința civilă nr. 1.119/2019 din 31 octombrie 2019, Tribunalul Vaslui — Secția civilă a respins acțiunea ca neîntemeiată.

20. Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că din corespondența purtată între părțile în litigiu rezultă că reclamanta a fost informată cu privire la existența unui conflict de muncă pentru care s-a solicitat concilierea și cu privire la hotărârea sindicatului pârât de declanșare a grevei, fiind anexat și tabelul nominal al salariaților participanți la greva de avertisment din 11 octombrie 2019.

21. A mai apreciat că reclamanta avea dreptul de a solicita constatarea nelegalității grevei de la momentul luării la cunoștință despre hotărârea de declanșare a grevei și până la momentul încetării acesteia. Or, la data înregistrării acțiunii pe rolul tribunalului, greva încetase deja.

22. Totodată, a reținut că angajatorul poate pretinde despăgubiri de la organizatorii sau participanții la greva ilegală numai în situația prevăzută de art. 201 alin. (2) din Legea nr. 62/2011.

23. Împotriva acestei sentințe, reclamanta a declarat apel.

24. În motivarea căii de atac, apelanta a susținut că tribunalul a apreciat în mod greșit că, fiind investit cu o acțiune în constatarea caracterului nelegal al grevei de avertisment, nu poate pronunța decât o soluție întemeiată pe dispozițiile art. 198 din Legea nr. 62/2011.

25. A mai arătat că nu a cerut încetarea grevei de avertisment, întrucât aceasta a încetat prin efectul legii, durata sa neputând depăși două ore, ci să se constate că greva respectivă a fost organizată și s-a desfășurat cu încălcarea legii.

26. Intimatul a depus întâmpinare prin care a solicitat respingerea apelului ca nefondat, susținând că apelanta avea dreptul de a solicita constatarea nelegalității grevei de avertisment de la momentul luării la cunoștință despre hotărârea de declanșare a grevei și până la momentul încetării acesteia.

27. Totodată, a arătat că angajatorul putea pretinde despăgubiri de la organizatorii sau participanții la greva ilegală numai în situația prevăzută de art. 201 alin. (2) din Legea nr. 62/2011. Or, la data înregistrării acțiunii pe rolul tribunalului, greva încetase deja.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării cu privire la admisibilitatea procedurii

28. Asupra admisibilității sesizării, instanța de trimitere a apreciat că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

29. În acest sens a arătat că de lămurirea chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării depinde soluționarea apelului declarat în cauză.

30. Chestiunea de drept enunțată este nouă, deoarece Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre asupra acestei chestiuni.

31. Deși aplicarea îndelungată a Legii nr. 62/2011 ar conduce aparent la excluderea necesității interpretării unui text din cuprinsul acestui act normativ, totuși condiția nouității este îndeplinită, fiind evocate în acest sens statuările Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept cu privire la această condiție de admisibilitate a sesizării (Decizia nr. 3 din 19 ianuarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 229 din 3 aprilie 2015, și Decizia nr. 14 din 8 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 736 din 1 octombrie 2015).

32. Instanța de trimitere a apreciat că se impun unificarea aplicării unor instituții fundamentale din materia conflictelor colective de muncă, precum și preîntâmpinarea consacrării unei orientări care, deși majoritară, interferează în mod vădit cu dreptul de acces la justiție.

33. S-a reținut că este îndeplinită și condiția dificultății chestiunii de drept, având în vedere că sesizarea vizează statuarea asupra condițiilor de exercițiu ale unei acțiuni specifice conflictelor colective de muncă, dezlegarea chestiunii de drept

fiind de o importanță deosebită, prin consecințele pe care le-ar putea genera în raporturile dintre partenerii sociali.

34. Chestiunea de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, verificate la data sesizării.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

35. Apelanta a susținut că legea recunoaște angajatorului dreptul de a se adresa instanței de judecată ori de câte ori apreciază că greva salariaților a fost declarată sau se derulează cu nerespectarea legii. Condițiile în care salariații pot declanșa forma protestului prin încetarea voluntară a lucrului (greva), precum și condițiile în care această formă de protest se poate desfășura sunt reglementate prin lege. Neîndeplinirea condițiilor respective determină caracterul nelegal al grevei.

36. Deși art. 198—200 din Legea nr. 62/2011 reglementează procedura de soluționare a unui tip de acțiune cu obiect specific, respectiv încetarea grevei, această procedură nu exclude formularea unei acțiuni în temeiul normelor generale aplicabile în litigiile de muncă, dacă acțiunea nu are ca obiect încetarea grevei, ci un alt obiect în legătură cu respectarea prevederilor legale privind declararea și desfășurarea grevei.

37. Pentru a fi angajată răspunderea patrimonială a salariaților, instanța de judecată trebuie să constate ca acțiunea acestora a fost declanșată ori s-a derulat cu încălcarea legii.

38. A mai arătat că este greșită indicarea dispozițiilor art. 198—200 din Legea nr. 62/2011, în condițiile în care nu se poate formula o cerere de încetare a grevei (greva de avertisment încetând prin efectul legii), iar obiectul acțiunii este diferit.

39. Într-o astfel de situație, potrivit art. 22 alin. (4) din Codul de procedură civilă, temeiul juridic poate fi pus în discuție de instanța de judecată care, în exercitarea rolului său activ, este îndreptățită și chiar obligată să dea calificarea juridică corectă actelor și faptelor deduse judecării.

40. Întrucât acțiunea în constatarea nelegalității grevei este reglementată de dispozițiile Legii nr. 62/2011, fără a se face distincție între greva de avertisment și greva generală, se impune sesizarea instanței supreme în vederea dezlegării chestiunii de drept anterior evocate.

41. Totodată, apelanta a apreciat că este necesară identificarea procedurii aplicabile grevei de avertisment, întrucât această formă de grevă presupune încetarea activității, fiind o etapă premergătoare și obligatorie pentru declanșarea grevei generale.

42. Intimatul nu a prezentat un punct de vedere cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

43. Instanța de trimitere a apreciat că nici în legislația anterioară, nici în Legea nr. 62/2011 nu este reglementată *in terminis* acțiunea în constatarea nelegalității grevei, calificarea acestei acțiuni a angajatorului fiind realizată pe cale jurisprudențială. Astfel, art. 200 din Legea nr. 62/2011 prevede doar soluția ce poate fi pronunțată de instanța de judecată în cazul admiterii cererii angajatorului, respectiv încetarea grevei, cauza acestei încetări fiind caracterul nelegal al grevei.

44. În încheierea de sesizare s-a reținut că, în cadrul întâlnirii de practică neunitară din 18—19 aprilie 2019, de la Cluj-Napoca, s-a decis, în opinie majoritară, că nu mai este posibilă constatarea caracterului nelegal al grevei ulterioare încetării acesteia, protecția drepturilor angajatorului putând fi asigurată jurisdicțional prin alte mijloace. În acest sens s-a stabilit că inadmisibilitatea acțiunii în constatarea nelegalității grevei derivă din faptul că partea are deschisă calea acțiunii în realizare, în cadrul căreia nelegalitatea grevei poate fi constatată pe cale incidentală.

45. Completul de judecată care a formulat sesizarea a arătat că această teză nu își găsește suportul legal în prevederile art. 35 din Codul de procedură civilă și nici în cele ale art. 11 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau ale art. 40 și 43 din Constituție.

46. Din analiza art. 35 din Codul de procedură civilă rezultă că inadmisibilitatea, ca sancțiune procesuală, intervine doar dacă partea interesată are la dispoziție o acțiune în realizare pentru protecția aceluiași drept, nu și în situația în care respectiva parte are la dispoziție o acțiune în realizare care antamează doar, pe cale incidentală, dreptul a cărui constatare se solicită.

47. În acest context, a apreciat că art. 200 din Legea nr. 62/2011, aplicabil indiferent de forma grevei, reglementează acțiunea în realizare prin care angajatorul urmărește valorificarea dreptului său de a obține încetarea grevei nelegale.

48. Norma anterior evocată reglementează ipoteza conform căreia interesul angajatorului constă în realizarea dreptului său, în sensul reluării activității și obținerii unui titlu executoriu care să consfințească caracterul nelegal al grevei, hotărârea judecătorească cuprinzând dispoziția executorie de încetare a grevei.

49. Un argument de text, în sensul acestei calificări a acțiunii reglementate de art. 200 din Legea nr. 62/2011, este reprezentat de art. 196 alin. (2) din Legea nr. 62/2011, care prevede că dispozițiile primului alineat nu se aplică dacă greva este declarată ilegală, în temeiul art. 200 alin. (1) lit. b) din același act normativ.

50. În măsura în care condițiile de exercițiu ale acțiunii în realizare nu mai sunt întrunite, greva fiind deja finalizată la momentul sesizării instanței, în aplicarea art. 35 din Codul de procedură civilă, devine admisibilă acțiunea în constatare.

51. În baza clasificării dihotomice la care face trimitere art. 35 din Codul de procedură civilă, acțiunea în încetarea grevei este una în realizare, iar acțiunea în constatarea nelegalității grevei este una în constatare negatorie, prin care se solicită instanței să statueze că salariații nu au exercitat dreptul la grevă în limitele și condițiile legii.

52. Or, tocmai această calificare procesuală relevă că trebuie să se distingă între dreptul protejat prin dispozițiile art. 198 și 200 din Legea nr. 62/2011 și acțiunea în despăgubiri a angajatorului sau contestația salariatului împotriva sancțiunii disciplinare aplicate de angajator.

53. Chiar dacă aceste acțiuni sunt grefate sau antamează caracterul nelegal ori legal al grevei, prin acțiunea în constatare formulată de angajator este dedusă judecării examinarea condițiilor de exercitare a dreptului la grevă.

54. Or, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că: interdicția legală a acțiunii de protest (...) constituie o ingerință în drepturile reclamantului protejate de această dispoziție. Pentru a fi compatibilă cu paragraful 2 al articolului 11, o astfel de ingerință trebuie să fie prevăzută de lege, să urmărească un scop legitim și să fie necesară într-o societate democratică.

55. Prin urmare, completul de judecată al instanței de sesizare a conchis că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 198 și 200 din Legea nr. 62/2011, cu referire la art. 35 din Codul de procedură civilă, este admisibilă acțiunea în constatarea nelegalității grevei, în speță a grevei de avertisment, introdusă după încetarea grevei.

VII. **Jurisprudența instanțelor naționale în materie**

56. *Curțile de apel Alba Iulia, Bacău, Brașov, Cluj, Constanța, Iași, Pitești, Ploiești, Suceava, Târgu Mureș și Timișoara* au comunicat că nu au identificat practică judiciară relevantă cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării.

57. *Curțile de apel București, Craiova, Galați și Oradea* au comunicat că au identificat practică judiciară relevantă cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării.

58. *Curțile de apel București, Brașov, Cluj, Craiova și Iași* au comunicat punctele de vedere ale judecătorilor, din care au rezultat două opinii cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării.

59. Într-o primă opinie s-a apreciat că acțiunea în constatarea caracterului nelegal al grevei nu poate fi introdusă după momentul încetării grevei, o astfel de acțiune fiind inadmisibilă (*Tribunalul Bistrița-Năsăud — Secția I civilă — în opinie majoritară, Tribunalul Giurgiu — Secția civilă, Tribunalul Iași — Secția I civilă și Curtea de Apel Brașov*).

60. Într-o a doua opinie s-a apreciat că acțiunea în constatarea caracterului nelegal al grevei poate fi introdusă și după momentul încetării grevei, o astfel de acțiune fiind admisibilă (*Tribunalul București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale, Tribunalul Ialomița, Tribunalul Ilfov, Curtea de Apel Oradea — Secția I civilă, Tribunalul Bihor, Tribunalul Satu Mare și Tribunalul Gorj — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale*).

61. În sensul primei opinii au fost identificate următoarele hotărâri judecătorești definitive/irevocabile:

— Decizia civilă nr. 1.025F din 27 noiembrie 2007 (irevocabilă prin nerecurare), pronunțată în Dosarul nr. 3.633/98/2007, prin care Tribunalul Ialomița — Secția civilă a respins acțiunea ca rămasă fără obiect, apreciind că o cerere de încetare a grevei se poate face cât timp greva se află în desfășurare;

— Decizia civilă nr. 367/2019 din 6 iunie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 1.456/113/2018, prin care Curtea de Apel Galați — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale a respins ca nefondat apelul declarat împotriva sentinței de respingere ca inadmisibilă a acțiunii, reținând că art. 198 din Legea nr. 62/2011 vizează încetarea unei greve declarate sau care se derulează cu nerespectarea legii.

62. În sensul celei de-a doua opinii au fost identificate următoarele hotărâri judecătorești definitive:

— Decizia civilă nr. 394/A/2019 din 4 iunie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 310/83/2019, prin care Curtea de Apel Oradea — Secția I civilă a apreciat că excepția lipsei de interes a apelului este nefondată, întrucât, chiar dacă greva de avertisment s-a consumat, declararea ilegală a acesteia ar putea atrage răspunderea civilă delictuală a salariaților, în ipoteza în care greva ar fi produs un prejudiciu angajatorului;

— Decizia civilă nr. 788/2018 din 28 noiembrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 498/121/2018, prin care Curtea de Apel Galați — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale a anulat sentința de respingere a acțiunii ca inadmisibilă, reținând că reglementarea unei proceduri speciale pentru o grevă în derulare nu exclude posibilitatea angajatorului de a sesiza instanța cu o acțiune având ca obiect soluționarea unui conflict de muncă încheiat, prin care să se stabilească caracterul nelegal al unei greve;

— Decizia civilă nr. 473 din 25 februarie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 3.527/95/2018, prin care Curtea de Apel Craiova — Secția I civilă a respins ca nefondat apelul declarat împotriva Sentinței nr. 1.189/2019 din 10 decembrie 2019 a Tribunalului Gorj — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale, prin care a fost soluționată pe fond acțiunea având ca obiect constatarea caracterului nelegal al grevei finalizate înainte de declanșarea litigiului.

63. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în chestiunea de drept care formează obiectul prezentei sesizări.

VIII. **Jurisprudența Curții Constituționale**

64. Prin Decizia nr. 639 din 28 noiembrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.089 din 2 decembrie

2005, Curtea Constituțională a statuat că dispozițiile art. 58, art. 60 alin. (1) lit. b) și art. 61 alin. (2) din Legea nr. 168/1999 privind soluționarea conflictelor de muncă (texte legale în prezent abrogate) sunt constituționale, reținând următoarele: „Declanșarea și continuarea grevei într-o unitate, și cu atât mai mult într-un întreg sector de activitate, pot aduce atingere drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale multor terțe persoane. Fără a nega dreptul salariaților la grevă, trebuie reținut că și acest drept poate fi exercitat, în spiritul prevederilor art. 57 din Constituție «cu bună-credință, fără să încalce drepturile și libertățile celorlalți». Principala premisă a exercitării dreptului la grevă în acest spirit este și respectarea condițiilor și limitelor stabilite de lege. Greva poate leza în primul rând interesele angajatorului, ale unității ori ale autorității publice în ale cărei atribuții intră conducerea sau coordonarea sectorului de activitate respectiv. Această unitate sau autoritate are dreptul, potrivit prevederilor art. 21 alin. (1) din Constituție, să se adreseze justiției pentru apărarea drepturilor și a intereselor sale legitime. Întrucât, conform alin. (2) al art. 21 din Constituție, nicio lege nu poate îngădi accesul liber la justiție, a fost necesar ca Legea nr. 168/1999, astfel cum a fost modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2000, să stabilească regulile de procedură pentru exercitarea dreptului unității angajatoare de a cere instanței judecătorești încetarea grevei, apreciată ca fiind declanșată ori continuată ilegal, precum și regulile pentru soluționarea unor asemenea litigii. Aprecierea dacă angajatorul urmărește apărarea unor drepturi și interese legitime ori nu, dacă greva a fost declanșată și continuă cu respectarea ori cu încălcarea reglementărilor legale în vigoare nu reprezintă probleme de constituționalitate, ci intră în competența instanței judecătorești. În situația în care o grevă a fost declanșată ori continuată ilegal și prin aceasta au fost cauzate prejudicii materiale altor persoane, nu este contrar dispozițiilor și principiilor Constituției dacă instanța judecătorească, la cererea celor pătubiți, obligă la despăgubiri persoanele vinovate de încălcarea legii. Așadar, invocarea încălcării prevederilor constituționale ale art. 43 alin. (1) urmează a fi înlăturată.”

IX. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

65. Nu au fost identificate decizii relevante pronunțate de instanța supremă în cadrul mecanismelor de unificare a practicii judiciare.

X. Raportul asupra chestiunii de drept

66. Judecătorii-raportori au apreciat că sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile este inadmisibilă, întrucât nu sunt îndeplinite toate condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

67. Examinând admisibilitatea sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție reține că, potrivit art. 519 din Codul de procedură civilă, „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.”

68. Prin această reglementare au fost instituite o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, condiții care trebuie să fie întrunite în mod cumulativ, după cum urmează:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată;
- instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță;

- cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit să soluționeze cauza;

- ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată;

- chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită să fie nouă;

- chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

69. Primele trei condiții formale prevăzute de legiuitor pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile sunt îndeplinite, întrucât litigiul în care s-a formulat sesizarea este în curs de judecată la curtea de apel, instanța investită cu soluționarea apelului urmează să judece conflictul de muncă în ultimă instanță, conform art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă, prin pronunțarea unei decizii care, potrivit art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă, este definitivă, cauza ce face obiectul judecății aflându-se în competența legală a unui complet de judecată al Curții de Apel Iași.

70. De asemenea, sunt îndeplinite și cerințele referitoare la noutatea chestiunii de drept a cărei lămurire se cere și lipsa statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție asupra chestiunii de drept invocate, aceasta neformând nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

71. Cu privire la condiția de admisibilitate ce vizează identificarea unei probleme de drept care ar putea forma obiectul sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, în jurisprudența Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept s-a statuat că: „în sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu procedura pronunțării unei hotărâri prealabile trebuie să fie identificată o problemă de drept care necesită cu pregnanță a fi lămurită, care să prezinte o dificultate suficient de mare, în măsură să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării de principiu a chestiunii de drept și a înlăturării oricărei incertitudini care ar putea plana asupra securității raporturilor juridice deduse judecății” (Decizia nr. 24 din 29 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 820 din 4 noiembrie 2015; Decizia nr. 6 din 30 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 144 din 24 februarie 2017; Decizia nr. 62 din 18 septembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 797 din 9 octombrie 2017; Decizia nr. 90 din 4 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 191 din 1 martie 2018; Decizia nr. 20 din 20 mai 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 651 din 6 august 2019; Decizia nr. 17 din 17 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 508 din 15 iunie 2020).

72. Pentru a fi justificată intervenția instanței supreme în scopul preîntâmpinării unei jurisprudențe neunitare, este necesar ca respectiva chestiune de drept să releve aspecte dificile și controversate de interpretare, date de neclaritatea normei și de caracterul incomplet al acesteia, fiind susceptibilă de mai multe sensuri ori accepțiuni, față de imprecizia redactării textului legal.

73. Raportat la exigențele anterior menționate, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept constată că problema de drept identificată de titularul sesizării în conținutul întrebării nu se circumscrie noțiunii de chestiune de drept care să determine dificultăți de interpretare a unor texte de lege imperfecte, lacunare ori contradictorii, adică să necesite cu pregnanță lămurirea înțelesului și efectelor juridice ale respectivei dispoziții.

74. Astfel, instanța de trimitere, investită cu soluționarea apelului prin care angajatorul invocă faptul că s-a apreciat în mod greșit că o acțiune în constatarea nelegalității grevei nu

poate fi soluționată decât prin pronunțarea unei soluții întemeiate pe art. 198 din Legea nr. 62/2011, întrebă dacă: *în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 198 și 200 din Legea dialogului social nr. 62/2011, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu referire la art. 35 din Codul de procedură civilă, acțiunea angajatorului în constatarea nelegalității grevei, în speță a grevei de avertisment, este inadmisibilă atunci când a fost introdusă după momentul încetării grevei?*

75. Dispozițiile Legii nr. 62/2011 a căror interpretare se solicită au următorul conținut:

Art. 198. — „Dacă angajatorul apreciază că greva a fost declarată sau se derulează cu nerespectarea legii, acesta se va putea adresa tribunalului în a cărui circumscripție se află unitatea în care s-a declarat greva cu o cerere prin care se solicită instanței încetarea grevei.”

Art. 200. — „(1) Tribunalul examinează cererea prin care se solicită încetarea grevei și pronunță de urgență o hotărâre prin care, după caz:

a) respinge cererea angajatorului;

b) admite cererea angajatorului și dispune încetarea grevei ca fiind ilegală.

(2) Hotărârile pronunțate de tribunal sunt supuse numai apelului.”

76. Însă pentru a demonstra necesitatea interpretării textelor legale anterior evocate, instanța de trimitere nu are în vedere, în realitate, vreo dificultate decurgând din complexitatea, neclaritatea sau dualitatea acestora, completul de judecată arătând, prin punctul de vedere exprimat, că dispozițiile art. 200 din Legea nr. 62/2011, aplicabile indiferent de forma grevei, reglementează o acțiune în realizare, prin care angajatorul urmărește valorificarea dreptului său de a obține încetarea grevei nelegale.

77. Astfel, art. 198—200 din Legea nr. 62/2011 reglementează o procedură specială, derogatorie, pentru soluționarea unui tip de acțiune cu obiect specific — încetarea

grevi —, caracterizată de termene scurte și de celeritate, soluțiile pe care le poate pronunța instanța fiind limitate la cele înscrise în art. 200 din Legea nr. 62/2011 (respingerea cererii angajatorului sau admiterea cererii angajatorului și dispunerea încetării grevei ca fiind ilegală).

78. Așadar, verificarea premiselor sesizării, determinate de circumstanțele litigiului și expuse în sinteză, în raport cu modalitatea de formulare a întrebării, relevă că instanța de trimitere nu pune în discuție o dificultate de interpretare punctuală a normelor de drept indicate în conținutul întrebării (art. 198 și 200 din Legea nr. 62/2011), în măsură să reclame intervenția instanței supreme, ci solicită o confirmare a opiniei formulate cu privire la admisibilitatea acțiunii în constatarea nelegalității grevei de avertisment, atunci când acțiunea a fost introdusă de angajator după momentul încetării grevei.

79. Trebuie subliniat și faptul că natura specială a procedurii reglementate de art. 198—200 din Legea nr. 62/2011, rezultată din simpla interpretare gramaticală a acestor texte legale, reprezintă o chestiune distinctă de cea a posibilității formulării de către angajator a unei acțiuni având ca obiect de sine stătător constatarea nelegalității grevei, căreia instanța de apel este chemată să îi răspundă.

80. Prin urmare, chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită, astfel cum a fost formulată, nu vizează interpretarea unui text de lege lacunar ori neclar, cu posibilități multiple de interpretare, care să necesite lămurirea sa printr-o hotărâre prealabilă și de care să depindă însăși soluționarea apelului dedus judecătii.

81. Sub acest aspect, trebuie reamintit că scopul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile este acela de a preîntâmpina generarea unei jurisprudențe neunitare ca urmare a interpretării și aplicării diferite a unei dispoziții legale.

82. Pentru aceste considerente, constatând că nu sunt îndeplinite toate condițiile de admisibilitate impuse de art. 519 din Codul de procedură civilă, în temeiul art. 521 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Iași — Secția litigiilor de muncă și asigurări sociale, în Dosarul nr. 2.069/89/2019, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 198 și 200 din Legea dialogului social nr. 62/2011, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu referire la art. 35 din Codul de procedură civilă, acțiunea angajatorului în constatarea nelegalității grevei, în speță a grevei de avertisment, este inadmisibilă atunci când a fost introdusă după momentul încetării grevei?

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 28 septembrie 2020.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
GABRIELA ELENA BOGASIU

Magistrat-asistent,
Cristian Balacciu

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2021 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2021 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	100 lei/an
--	------------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

